

Tampereen ammattikorkeakoulu

AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU

Maahanmuuttajien logistiikan alan koulutuksen
kehittäminen

Jukka-Pekka Lemio

2006

1.	TIIVISTELMÄ	3
2.	JOHDANTO	3
3.	TYÖN LÄHTÖKOHDAT	3
4.	KEHITTÄMISHANKKEEN PÄÄKYSYMYKSET	5
5.	AINEISTO JA MENETELMÄT	6
6.	TULOSTEN ESITTÄMINEN	7
6.1	KIRJALLISET PALAUTTEET	7
6.2	SUULLISET PALAUTTEET (SITAATTEJA)	7
6.3	TYÖHARJOITTELUN ARVIOINTI	8
6.4	TYÖNANTAJILTA SAATU ARVIOINTI	9
7.	TULOSTEN TARKASTELU	10
7.1	OPPILAITTEN KIRJALLINEN PALAUTE	10
7.2	OPPILAITTEN SUULLISET PALAUTTEET	11
7.3	OPPILAITTEN TYÖHARJOITTELUN ARVIOINTI	13
7.3	TYÖNANTAJIEN PALAUTE	15
8.	YHTEENVETO	19
9.	LÄHTEET	20

1. TIIVISTELMÄ

JUKKA- PEKKA LEMIO: Maahanmuuttajien logistiikan alan kehittäminen
Tampereen ammattikorkeakoulu
Opettajakoulutuksen kehittämishanke
Ryhmän opettaja Antti Saikku
Maaliskuu 2006
Asiasanat: logistiikka, maahanmuuttaja

2. JOHDANTO

Kehittämishankkeen tarkoituksena on tutkia maahanmuuttajille kohdennetun kuljetuslogistisen koulutusohjelman toimivuutta. Tämä toteutetaan käyttämällä kirjallisia palautteita sekä henkilökohtaisia keskusteluja ja puhelinkyselyjä.

Oppilailta ja työnantajilta saatujen palautteiden perusteella arvioidaan järjestelmän toimivuutta ja mahdollisia parantamishankkeita.

3. TYÖN LÄHTÖKOHDAT

Tämän työn lähtökohtana on se tosiasia, että raskaitten ajoneuvojen kuljettajista tulee olemaan puutetta.

Suurien sukupolvien poistuessa työelämästä, meillä ei ole riittävästi koulutettuja kuljettajia jatkamassa heidän työtään.

Tällä hetkellä eri koulutusjärjestelmät, (ammattikoulut, aikuiskoulutuskeskukset, puolustusvoimat) eivät pysty tuottamaan riittävästi päteviä kuljettajia työelämään, ja toisaalta mistä me löydämme ne oppilaat kuljetusalalle.

Tosiasia on, että kuljetusala työnä on erittäin monipuolinen ja haastava. Työssä on pystyttävä hallitsemaan erilaisia koneita, autoja, tietojärjestelmiä, ihmisiä ja samaan aikaan kyettävä tekemään työ mahdollisemman nopeasti kellonajoista riippumatta.

Tällä hetkellä pystymme kouluttamaan noin tuhat kuljettajaa vuodessa kuljetusalalle. Koulutettavista pääosa on suomalaisia. Koulutustarve olisi kuitenkin noin kymmenkertainen.

Opiskelijamateriaali on tällä hetkellä todella vaihteleva. Osa oppilaista ei ole joutunut aiemmin ottamaan vastuuta oikeastaan mistään, ja kun heiltä vaaditaan moista asiaa, lopputuloksena on helposti turhautumista ja ”ei me tällästä aleta tekeen” sanontoja.

Toisaalta kun Suomessa kasvaneet nuoret on kasvatettu tähän tyyliin, niin nuorista ei aina ole ottamaan vastuuta kuljetusalan tarpeisiin, joten on aloitettu kouluttaa myös maahanmuuttajia kuljetusalalle, ei pelkästään tulevan kuljettajapulan vuoksi, vaan myös sen takia, että toisissa kulttuureissa palvelemisen ja työnteon motiivit ovat aivan erilaiset, kuin Suomalaisessa kulttuurissa.

Tässä kehittämishankkeessa on tarkoitus kartoittaa mahdolliset ongelmakohdat maahanmuuttajien kouluttamisessa kuljetusalalle.

4. KEHITTÄMISHANKKEEN PÄÄKYSYMYKSET

Pääkysymyksiä/ ongelmia olen todennut seuraavia asioita:

Riittävä kielitaito, tekniikan tuntemus, suomalaisen työkuulttuurin tuntemus, asiakaspalvelu, muu työyhteisö, asiakkaat.

Koulutuksen on antanut kaksi eri oppilaitosta, Suomen kielen opetuksen on antanut TAKK (Tampereen ammatillinen aikuiskoulutuskeskus 7 ov.) ja kuljettajakoulutuksen JAKK Tampereen toimipiste 9 ov. Työssäoppimista työpaikoilla on 5 ov.

JAKKin osuus, kuljettajakoulutus sisältää seuraavat osiot: C-ajo-oikeuteen oikeuttava koulutus 12 tuntia, jonka sisältö on:

- Tunnit 1,2,3. Yhteiskunta, turvallisuus ja liikenne
- Tunnit 4,5,6. Kuorma-auto ja sen tekniikkaa
- Tunnit 7,8,9. Tavarankuljetus
- Tunnit 10,11,12. Ajaminen kuorma-autolla

Tarkemmat opetussuunnitelmat löytyvät autokoululiiton sivuilta www.autokoululiitto.fi

Sen jälkeen kun c-ajoneuvoluokan ajo-oikeus on saavutettu, jatkuu kuljettajakoulutus seuraavilla osioilla:

- Turvallisuus: Tieliikennelakia, liikennemerkejä, REAK- koulutus (raskaan liikenteen ennakoivan ajon koulutus 21 tuntia).
- Kuljetus: Logistiikka, tavara-autojen kertausta, kappale-tavarankuljetukset, kuormalavat, rullakot, jne.

- Toimintaharjoituksia: Kuorman sidontaa, purkamista, lastaamista, vaihtolavojen käsittelyä
- Työnhakukoulutus.
- Trukkikoulutus 50 tuntia.
- Ajoneuvotekniikka 14 tuntia
- Ensiapukoulutus EA-1.
- ADR- koulutus: peruskurssi 40 tuntia.

5. AINEISTO JA MENETELMÄT

Kehittämishankkeen aineistona käytän asiakaspalautteita, jotka on saatu sekä oppilailta että työnantajilta.

Niissä olen kysynyt heidän mielipiteitään koulutuksesta ja siitä, miten se vastaa tämän hetken tarpeita työelämään.

Kysymykset ovat seuraavanlaiset.

Työnantajilta:

- Mitenkä kyseinen maahanmuuttaja on onnistunut työtehtävissään.
- Onko hän tullut säännöllisesti töihin.
- Onko hän saanut ajaa ja tehdä kuormia.
- Onko ollut ongelmia muiden työntekijöiden kanssa.
- Miten on pärjännyt asiakkaitten kanssa.
- Voiko häneen luottaa ja antaa esim. luottokortin käyttöön.
- Onko työmotivaatiossa ollut ongelmia.

Maahanmuuttajilta kyselin samoja asioita ja heidän mielipiteitään em. asioista.

6. TULOSTEN ESITTÄMINEN

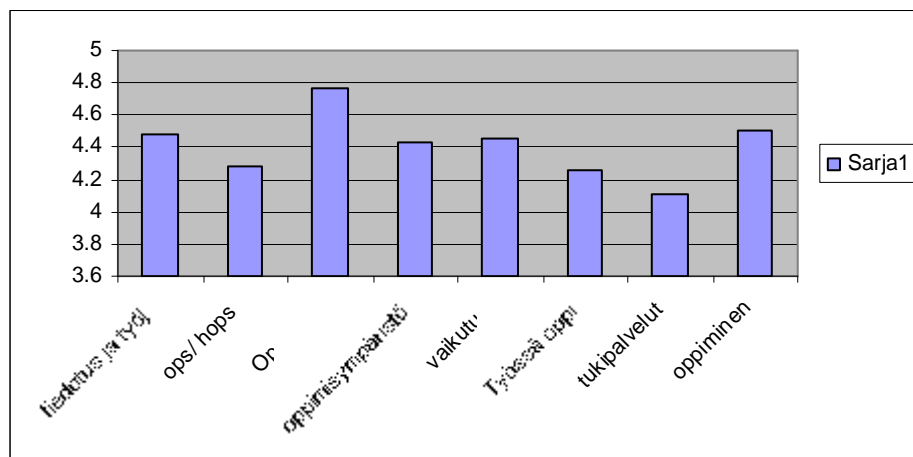
Tässä osiossa esitän suullisista ja kirjallisista palautteista saamiani tuloksia.

6.1 KIRJALLISET PALAUTTEET

Oppilaille tehdyissä kirjallisissa (OPAL) palautteessa, kävi JAKK: ssa saadun koulutuksen osalta näin. (Taulukko 1.)

(Liite 1)

Arviointiasteikko: 1-5

Taulukko 1.

6.2 SUULLISET PALAUTTEET (SITAATTEJA)

Oppilailta saadun suullisen palautteen kerron seuraavaksi:

- JAKK on hyvä koulu, mutta lyhyt työharjoittelu.
Kiitos.
- Olen tyytyväinen tähän kurssiin.
- Liian lyhyt työharjoittelu.
- Puolenvuoden aikana voisi koulutuksen yhdistää CE-luokkaan. Olisi hyvä, jos olisi enemmän aikaa vaihtaa renkaat ja tehdä enemmän huoltoa.

- Koulutuksen kesto liian pitkä, mieluummin järjestää enemmän ajoharjoittelua, ja yhdistää koulutus linja-autokoulutukseen.
- Minun mielestäni kaikki on hyvää.
- JAKKissa oli ihan hyvä, mutta ei tarvita TAKKssa kieliopiskelua, koska kaikki osaavat suomen kielen hyvin.
- Mamu kurssi oli hyvä, mutta ne jotka haluavat opiskella eivät tule häiritsemään muita ja valittamaan aina ” ei ymmärrä” ja ” tänään vaimo sairas, ja lapset sairaana”.
- Ei riitä harjoitus koulutuksen aikana.

6.3 TYÖHARJOITTELUN ARVIOINTI

Työharjoittelun osalta oppilailta on tullut seuraavaa palautetta:

- Valitettu ajamisen vähyyttä, oltu paljon apumiehenä.
- Selityksiä asioista joissa vika oli toisissa.
- Ei työn opastusta.
- Tyytyväisyyttä harjoittelupaikkaan.
- Tyytyväinen, saanut ajaa paljon ja käyttää työkoneita.
- Paljon töitä, hyvä harjoittelu.
- Pakettiautolla ajoa!!
- Ei taukoja.
- Raskasta, oppi paljon.
- Työkaveri halusi tapella, riita sovittu.
- Kieli vaikea.
- Kova työ, ei töihin/ huono paikka.
- Tiukat aikataulut.
- Löysät aikataulut.
- Aikaisin töihin.

6.4 TYÖNANTAJILTA SAATU ARVIOINTI

Työnantajilta saatu palaute on suullista, joten siitä ei saa taulukkomuotoista vastausta vaan tulokset ovat kirjoitetussa muodossa. Haastattelin 12 työnantajaa puhelimitse.

- Kielitaito oli oikeastaan isoin ongelma, koska autoissa olevat tietojärjestelmät toimivat suomen kielellä, esim. kuormakirjat, kuormausohjeet, ajo-ohjeet.
- Liikennekulttuuri sekä kännykät, turvavälit muodostuivat myös toisilla vaikeiksi.
- Työnteon motiivi sekä töihin tulo ja oma-aloitteisuus olivat myös toisilla vähän hukassa. Jos pitäisi tulla kello seitsemän, niin myös oltaisiin paikalla ajoissa.
- Isommissa yrityksissä saattaa myös ilmetä pientä eriytymistä, johtuen muitten työntekijöitten ennakkoluuloista maahanmuuttajaa kohtaan.
- Maahanmuuttajat, jos heitä oli useampia samassa työpaikassa, alkoivat muodostaa omia ”piirejään”.
- Ajoneuvojen käsittelyssä sekä kuormaamisessa oli ongelmia.
- Asiakaspalvelu sekä luottamus kaluston ja tavaroitten ehjänä pysymisestä oli yleisesti ottaen hyvä.

Myös aiemmilta ”mamu” kursseilta saatujen palautteiden mukaan, ovat samat ongelmat ja hyvät asiat tapahtuneet ennenkin.

Jotain siis pitäisi tehdä, että saisimme hyviä ja asiakaspalvelutaitoisia kuljettajia maahan.

7. TULOSTEN TARKASTELU

Tulosten tarkastelussa käyn kyselyissä esille tulleita asioita ja samalla miettiä mahdollisia parannuskeinoja olemassa oleviin ongelmiin.

7.1 OPPILAITTEN KIRJALLINEN PALAUTE

Kirjallisen palautteen perusteella(OPAL), voidaan todeta seuraavaa:

Joko oppilaat ovat ”vieraskoreita” tai meidän koulutuksemme on onnistunut todella hyvin.

Ainoita ongelmia on HOPSIN toteuttamisessa ja tukipalveluissa, eli ei ollut ruokalaa koululla, eikä pystytty ottamaan heidän entisiä koulutustaustojaan tarpeeksi huomioon.

Määrätyillä tunneilla esim. C-ajokorttiin tarvittavat teoriat ja ajot määräytyvät laissa, joten niihin ei meillä ole mahdollista vaikuttaa.

Asennepuolella on myös hivenen parantamisen varaa.

Opiskelijoitten joukossa oli myös niitä, joita teoriapuolen asiat eivät kiinnostaneet, vaan oli lapsia ja vaimoja kipeinä ja piti saada vapaata ja helpotuksia opinnoissa. Onhan tietysti mahdollista, että nämä asiat olivat tosia mutta ne tuntuivat aina olevan samoilla opiskelijoilla.

Myös harjoittelua koulussa haluttiin huomattavasti enemmän, ei riittänyt ajomäärät, ei kuormaamisharjoitukset eikä trukilla ja muilla työkoneilla ajo.

7.2 OPPILAITTEN SUULLISET PALUTTEET

Koulutuksen osalta oppilaitten suurimmat ongelmat olivat liian vähäisessä opettelussa kuormien teossa, sekä ajamisen vähäinen määrä.

Toisaalta jotkut olivat sitä mieltä, että koulutus on teoriaosuudeltaan liian pitkä ja enemmän pitää saada käytännön harjoittelua jo ennen työharjoittelua. Koulutus pitäisi myös pystyä yhdistämään isompiin ajokorttiluokkiin, (CE- ja CD- luokat).

Meidän kouluttajien pitää saada mahdollisuus harjoittaa oppilaille enemmän käytännön työtä jo koulutuksen aikana, jolloin kynnyks työelämässä jää matalammaksi ja opiskelijan mahdollinen eriytyminen muista työntekijöistä jää vähäisemmäksi.

Kouluttajien on kuitenkin pakko käydä asioita myös teoriassa, koska sieltä saadaan pohja tekemiselle. Esimerkiksi suomen logistista järjestelmää pitää tuntea jossain määrin, että oppilas ymmärtäisi kuljetusten tärkeyden meille ja yhteiskunnalle.

Ajoneuvoilla ajoa pitää olla huomattavasti enemmän. C- ajokorttia varten tarvittava ajomäärä on ainoastaan 5 ajokertaa, eli vain 2.5 tuntia. Se on todella vähän jos ajattelee, että sen ”ajokokemuksen ” jälkeen pitäisi mennä kuljetusliikkeeseen ajamaan.

Pitäisi päästä jo koulutuksen aikana ajamaan kuormatulla autolla, koska kuormatun auton käyttäytyminen ajossa on aivan erilainen kuin tyhjän auton.

Reitinhakuharjoituksia pitää saada harjoitella ihan käytännössä. Mielestäni pelkästään ”netistä” haettu ajo-ohje määrättyyn paikkaan ei näytä todellisia ongelmia liikenteessä.

Karttaohjelmat saattavat antaa reitiksi esim. ajoneuvolle liian matalia reittejä, ohjelmissa ei näy siltojen tai tunneleitten korkeuksia.

Pitää oppia siihen, että on myös vaihtoehtoinen reitti määränpäähän. Pitää myös oppia käyttämään paperikarttoja ja osata suunnistaa vieraassa kaupungissa niiden avulla.

Kuormansidonnan tärkeyttä ei voi koskaan väheksyä. Mahdollisuus kuormansidonnassa virheisiin on suuri, koska varsinkin kappaletavarakuormissa saattaa olla hyvinkin monenlaista tavaraa mukana ja ne kuitenkin pitää sitoa oikein, ettei vaaratilanteita synny.

Erialaisten kuormauslaitteiden käytön harjoittelua pitää olla enemmän.

Pelkän trukkiportin suorittaminen ei mielestäni riitä, vaan siihen pitää lisätä myös muita kuormaamiseen tarvittavien laitteiden käytön harjoittelua. Esim. ”sähkökissan” käyttöä ja laiturissa olevan auton lastausta, perälaudan käyttöä jne.

Autojen huollot ja muut tekniset asiat ovat myös erittäin tärkeitä ja niiden osuutta oli myös pidetty liian lyhyenä. Esimerkiksi jos auto jää jonkin ”pikkuvian” takia tien päälle ja sinne joudutaan kutsumaan huolto paikalle, se maksaa paljon ja toisaalta, kuormien kuljetukset viivästyvät. Kuljetusliikkeen uskottavuus kärsii ja se menettää mahdollisesti asiakkaita.

Toisten mielestä suomen koulutuksen osuus oli liian pitkä, mutta toisaalta työnantajien puolelta tuli selkeästi esille kielivaikeudet, eli pitäisikö meidän kuitenkin jo valinnoissa vaatia parempi kielitaito vai jatketaanko kielen opetusta vieläkin pidemmällä kursseilla.

Jos alamme karsia valinnoissa kielitaidottomat pois meiltä loppuu opiskelijat, joten kielen opetuksen määrää ja laatua on lisättävä, että se vastaisi työssä tarvittavaa kielitaitoa. Valinnoissa pitää tarkemmin huomioida oppilaitten tausta ja heidän aikaisemmat työkokemuksensa on kartoitettava paremmin. Myös perhetausta on kyseltävä ja mietittävä, että riittääkö oppilaan motivaatio kouluun.

Meidän pitää yhteistyössä työnantajien ja kouluttajien kanssa kartoittaa sellaiset alueet suomen kielestä, joita työssä tarvitaan eniten ja panostaa niihin.

7.3 OPPILAITTEN TYÖHARJOITTELUN ARVIOINTI

Työharjoitteluosuus oli monen harjoittelijan mielestä liian lyhyt ja työharjoittelupaikka ei ollut heidän mielestään hyvä. Näihin seikkoihin pitää jatkossa ottaa kantaa. Esimerkiksi pitää sopia työharjoittelupaikkojen kanssa selvistä pelisäännöistä, miten siellä pitää toimia ja millaisilla autoilla harjoittelijat saavat ajaa.

Työnkuva pitää harjoittelussa olla sellainen joka vastaa koulutuksen tarkoitusta, pakettiautolla ajaminen pitää saada vähemmäksi ja autojen koko vähän isommaksi.

Työharjoittelussa pitää saada itse ajaa autolla, pelkästään apumiehenä oleminen ei mielestäni vastaa työharjoittelun tarkoitusta.

Toisissa harjoittelupaikoissa asiat ovat ihan kunnossa, mutta toisissa ei.

Työharjoittelupaikkaan pitää panostaa ja harjoittelupaikkaa pitää opastaa ja kertoa heidän roolinsa tässä opetuksessa. Harjoittelupaikan pitää antaa harjoittelijalle mahdollisuus itse tehdä töitä, tietysti turvallisuus huomioon ottaen. Se vaatii työhön opastajalta paljon ja siihen pitää opastajan olla valmis.

Jokaisessa harjoittelupaikassa pitää olla harjoittelijalle oma opastaja, se vaatii resursseja. Opastaja voisi olla esimerkiksi ns. kummikuljettaja, joka kertoo kaikki tarvittavat tiedot työstä ja harjoittelupaikan toimintatavat. Hän voisi toimia muutenkin yhteyshenkilönä työpaikan ja oppilaitoksen välillä.

Tämäntyyppisiä järjestelmiä on olemassa eri kuljetusliikkeissä ja ne toimivat erittäin hyvin, joten järjestelmää pitää laajentaa kaikkiin harjoittelupaikkoihin ja yhteydenpitoa koululaitoksen ja harjoittelupaikan välillä tiivistetään.

Kuljetusala on raskasta työtä ja sen pitäisi olla oppilaille selvää, mutta toisinaan he eivät tiedä mihinkä ovat päänsä laittaneet. Tästä asiasta meidän pitää jo koulutusaikana riittävästi kertoa oppilaille, ettei harjoittelussa tule yllätyksiä.

Tai koulutus voidaan jaksottaa sellaiseksi, että välillä käydään harjoittelemassa ja palataan välillä oppilaitokseen ja mahdollisia ongelmia selvitetään siellä ja harjoitellaan niistä selviytymään.

Harjoittelupaikassa olevat muut työntekijät on informoitava maahanmuuttajasta, ja kerrottava kuka hän on ja mistä tullut. Parempi olisi jos työharjoittelija itse kertoisi muille em. asiat.

Harjoittelijalla pitää olla mahdollisuus saada kunnollinen perehdyttäminen työpaikalla.

Perehdyttäminen ei mielestäni ole sellaista, että tuossa on sinulle auto ja tässä rahtikirjat, mene töihin.

Tämä saattaa toimia sellaisten harjoittelijoitten kanssa joilla on ennestään kokemusta kuljetusalasta, mutta ne joilla entistä kokemusta alasta ei ole, tilanne on käytännössä mahdoton. Harjoittelija turhautuu, kun ei opasteta kunnolla ja hän tuntee jäävänsä yksin papereittensa ja tavaroittensa kanssa.

7.3 TYÖNANTAJIEN PALAUTE

Työnantajien puolelta tuli seuraavia seikkoja esille: suomen kielen ongelmat osoittautuivat suuriksi, vaikka oppilaitten mielestä suomenkielen opetusta ei tarvita. Kuitenkin vaikka kuulumme Euroopan unioniin, ei se tarkoita, että Suomessa olevat työpaikat ja niiden asiakkaat toimisivat muilla kielillä kuin suomella.

Työnantajien toiveena oli selkeästi parempi kielitaito. Pitää pärjätä sekä suullisesti että kirjallisesti riittävän hyvin. Mikä se kielen taso sitten pitää olla, se pitää kartoittaa työpaikoilla.

Liikennekulttuurin omaksuminen oppilaille koettiin myös vajaaksi. Kuitenkin kuljetusliikkeen auto on mainos. Liikkuessaan tiellä ja ihmisten parissa, pitää auton kuljettajan huomioida autonsa mainosarvo.

Myös kännykkään puhuminen sekä turvavälien noudattaminen oli työnantajien mielestä hieman pielessä, läheltä piti tilanteita oli tullut muutamia.

Asennepuolella työnteko oli toisille vaikeaa. Suomessa työkuulttuuri odottaa täsmällisyyttä työaikojen noudattamisessa. Tässä asiassa toiset opiskelijat lipsuivat ja selittelivät vähän samoin kuin oppilaitoksessa erilaisia koottuja selityksiä, miksi näin käy usein. Töihin tullaan, jos muistetaan eikä ilmoitella, jos myöhästytään.

Oma-aloitteisuutta kaivattiin myös lisää. Oltiin kädet taskussa ja odoteltiin, jos vaikka joku sanoisi mitä tehdä. Tämä asia voi kyllä selittyä työnohjauksen puutteesta. Jos oppilas opastetaan riittävän hyvin alussa, luultavasti asia korjaantuu.

Isoissa yrityksissä saattaa ilmetä eriytymistä johtuen muiden työntekijöiden epäluuloista maahanmuuttajia kohtaan.

Harjoittelupaikoissa joissa maahanmuuttajat ovat, muun henkilökunnan opastaminen ja tukeminen on erittäin tärkeää. Näin toimien saamme ennakkoluuloja pienemmiksi sekä yhteistyön paremmin toimivaksi.

Eivät maahanmuuttajat tarvitse erikoiskohteluita, mennään samalla tavalla kuin muidenkin työntekijöiden kanssa.

Toisinaan kun maahanmuuttajia on useampia samassa työpaikassa, he saattavat muodostaa omia ”piirejään” mikä johtuu taas kerran siitä, että he eriytyvät muusta työporukasta.

Työpaikalle tarvitaan lisää yhteisiä hetkiä henkilökunnan kesken, jolloin muu työporukka tutustuu maahanmuuttajiin.

Maahanmuuttajilla on työnantajien mukaan enemmän ongelmia ajoneuvojen käsittelyssä kuin suomalaisilla. Se voi johtua siitä, että he eivät ole tottuneet ajamaan meillä yleisesti käytössä olevilla autoilla. Tämä vaatii lisää kouluttamista ennen työharjoitteluun menemistä.

Työnantajien mukaan maahanmuuttajiin voi kyllä luottaa, siinä kuin suomalaisiinkin. Esimerkiksi luottokortit ja muut arvokkaat esineet ja laitteet uskaltaa antaa maahanmuuttajan haltuun.

Mielestäni tämä asia ei koske pelkästään maahanmuuttajia, kyllä varkaita löytyy myös suomalaisesta yhteisöstä.

Kouluttajilta vaaditaan enemmän taitoja opettaa muista kulttuureista tulevia oppilaita. Opetustapoja pitää suunnitella tarkemmin, koska kulttuuri ja kieli ovat erilaisia kuin mihin kouluttajat ovat yleensä tottuneet.

Kouluttajien pitää saada tietoa eri kulttuurien vaikutuksesta opetukseen, se vaatii yhteistyötä maahanmuuttajien sekä muiden koulutuslaitosten kesken.

Kouluttajilla pitää olla mahdollisuuksia ja taitoja käyttää erilaisia opetustapoja maahanmuuttajien kanssa, tämä pätee tietysti kaikkiin oppilaisiin.

Miten tämä koulutus on erilainen kuin vastaava koulutus suomalaisille oppilaille? Myös heidän palautteissaan työnantajilta on ilmennyt samanlaisia ongelmia mitä maahanmuuttajien kohdalla ilmeni. Ongelmat ehkä korostuvat maahanmuuttajien kanssa, koska yhteinen kieli on puutteellinen eikä mahdollisia ongelmatilanteita pystytä käsittelemään kunnolla, ei ymmärretä, mikä ongelman aiheuttaa.

Olemme kouluttaneet maahanmuuttajia aiemmin suoraan linja-auton kuljettajiksi. Nämä koulutukset ovat yleensä toimineet erittäin hyvin. Työllisyys koulutuksen jälkeen on ollut todella hyvä, ja heistä on työpaikoilla pidetty ja kehuttu heidän asiakaspalvelutaitojaan sekä asennettaan työtä kohtaan. Miksi linja-autokoulutukset ovat onnistuneet niin hyvin?

Opiskelijavalinnoissa ollaan oltu tarkempia, osa oppilaista oli jo aiemmin ollut peruskurssilla ja he olivat saaneet lyhyen perusopetuksen liikenteestä ja sitä kautta lähtiessä koulutukseen, heidän tietonsa ja taitonsa olivat paremmat. Motivaatio koulutukseen oli huomattavasti parempi, koska heillä koulutuksen jälkeen oli huomattavasti peruskurssia paremmat työnsaantimahdollisuudet.

Työvoimakoulutuksissa joskus ilmenevä opiskelijan motivaation puute on ongelma kouluttajille. He tekevät todella parastaan ja yrittävät saada oppilaat töihin. Oppilaitten ”hälläväliä” tyyli on todella masentavaa kouluttajille, ja heidän oma motivaationsa on myös koetuksella. Miksi yrittää, jos oppilaita ei yhtään kiinnosta. Tämä ongelma on kaikissa kansanryhmissä, ei pelkästään maahanmuuttajilla.

8. YHTEENVETO

Lopuksi kokoan yhteen kehittämishankkeessa esille tulleet parannukset.

Kartoitetaan yrityksissä kuljettajatarve ja tarvittavan kielitaidon aste. Kuljetusliikkeet pitää saada mukaan suunnittelemaan oppilaille heidän kuljetusliikkeeseensä sopivaa koulutustasoa.

Opiskelijavalinnoissa pitää olla tarkempi, ja valintoihin yhdistetään ajotesti jossa nähdään oppilaan liikenteen-hahmottamiskyky sekä asenne. Myös ajoneuvon hallintaa liittyviä seikkoja pitää huomioida. Ajotesti tehdään pakettiautolla. Siihen riittää B- luokan ajokortti.

Suomenkielen opetusta pitää laajentaa ja vielä tarkentaa kuljetusalalle sopivaksi. Tässä työnantajien osuus tulee erittäin tärkeäksi. Tarvitaan suomen ”täsmäopetusta”.

Koulutuksen aikana paneudutaan tarkemmin henkilökohtaiseen opetussuunnitelmaan ja muutetaan sitä tarvittaessa.

Kouluttajille eri kulttuurien vaikutus opetukseen pitää saada tutuksi. Silloin pystytään eri kulttuureista tulevia oppilaita käsittelemään paremmin.

Kouluttajien pedagogisen taidon pitää olla parempi, jolloin voidaan kouluttaa erilaisia oppilaita paremmin.

Kaiken kaikkiaan tällä hetkellä koulutuksen tuntimäärät ovat liian pienet, joten lisää aikaa ja resursseja pitää olla enemmän joka osa-alueelle.

Näillä muutoksilla saataisiin koulutuksen tasoa nostettua ja sitä kautta kuljetusliikkeisiin parempia ja motivoituneempia maahanmuuttajakuljettajia.

9. LÄHTEET

- Henkilökohtaiset kyselyt maahanmuuttajilta 12 kpl
- Kuljetusliikkeille tehdyt puhelinkeskustelut 10kpl.
- Hanna Ilolan Monikulttuurisuus opetusmateriaali.
Liite 3
- Mamu-kurssin lukujärjestykset ja opetuspäiväkirja
- Mamuille tehty OPAL- palaute. Liite 1
- Mamujen lukujärjestys. Liite 2

Liite 1.

JAKK
ASIAKASPALAUTE
2.3.2006

Sivu 1

TUNNUS: Mamu 4

KOULUTUS: Maahanmuuttajien kuljetusalan perehdyttämiskoulutus

AIKA: 12.9.2005 - 1.3.2006

OSASTO: Kuljetus - Logistiikka

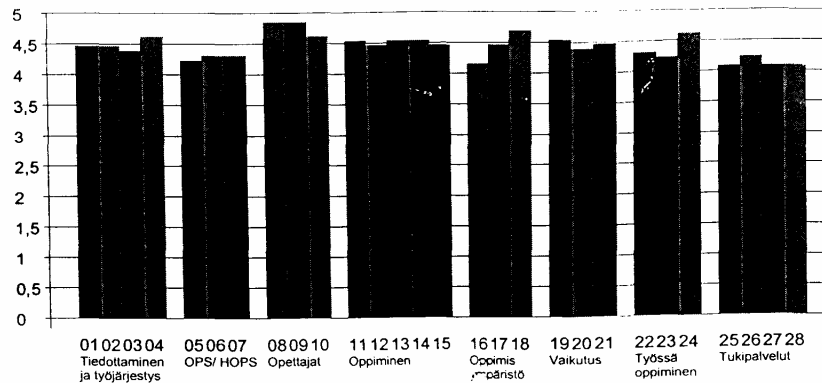
KOUL.MUOTO: tv-koul

Vastaajia 13

ARVIOINTIKOHTTEIDEN 1 - 28 KESKIARVOT

	K01:	K02:	K03:	K04:	K05:	K06:	K07:	K08:	K09:	K10:
Ka:	4,46	4,46	4,38	4,62	4,23	4,31	4,31	4,85	4,85	4,62
	K11:	K12:	K13:	K14:	K15:	K16:	K17:	K18:	K19:	K20:
Ka:	4,54	4,46	4,54	4,54	4,46	4,15	4,46	4,69	4,54	4,38
	K21:	K22:	K23:	K24:	K25:	K26:	K27:	K28:		
Ka:	4,46	4,31	4,23	4,62	4,08	4,23	4,08	4,08		

Keskiarvot 1 - 28 pylväsdiagrammeina

Arviointikohteiden 1 - 28 kokonaiskeskiarvo

4,43

Vastausprosentti 100%

Yleisarvosana koulutuksesta

4,54

Vastausprosentti 100%

Koulutuksen kesto

liian lyhyt
23%sopiva
77%liian pitkä
0%

Taustamuuttajat sivulla 2

ASIAKASPALAUTE
 2.3.2006

Sivu 2

TUNNUS: Mamu 4

KOULUTUS: Maahanmuuttajien kuljetusalan perehdyttämiskoulutus

AIKA: 12.9.2005 - 1.3.2006

OSASTO: Kuljetus - Logistiikka

KOUL.MUOTO: tv-koul

Vastaajia 13

Taustamuuttajat

IKÄ

Alle 18 v 0%	18 - 25 v 0%	26 - 35 v 23%	36 - 45 v 69%	46 - 55 v 8%	Yli 55 v 0%	Ei tietoa 0%
-----------------	-----------------	------------------	------------------	-----------------	----------------	-----------------

SUKUPUOLI

Nainen 8%	Mies 92%	Ei tietoa 0%
--------------	-------------	-----------------

KOULUTUSTAUSTA

Perus/kansa 31%	Ammatillinen 15%	Ylioppilas 31%	Opistotaso 8%	Korkeakoulu 15%	Ei tietoa 0%
--------------------	---------------------	-------------------	------------------	--------------------	-----------------

SANALLISET PALAUTTEET
Koulutus: Maahanmuuttajien kuljetusalan perehdyttämiskoulutus

JAKK on hyvä koulu, mutta lyhyt työharjoittelu. kiitos!

Olen tyytyväinen tähän kurssiin.

Liian lyhyt työharjoittelujakso.

TUNNUS: mamu väli

KOULUTUS: Kuljetusalan perehdyttämiskoulutus maahanmuuttajil

AIKA: 12.9.2005 - 1.3.2006

OSASTO: Auto- ja kuljetusosasto

KOUL.MUOTO: amm. lisäkoul.

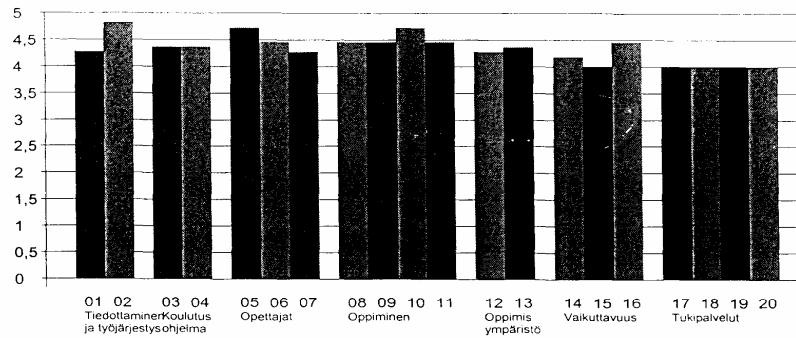
Vastaajia 11

ARVIINTIKOHTTEIDEN 1 - 20 KESKIARVOT

VÄLIPALAUTE

	K01:	K02:	K03:	K04:	K05:	K06:	K07:	K08:	K09:	K10:
Ka:	4,27	4,82	4,36	4,36	4,73	4,45	4,27	4,45	4,45	4,73
	K11:	K12:	K13:	K14:	K15:	K16:	K17:	K18:	K19:	K20:
Ka:	4,45	4,27	4,36	4,18	4,00	4,45	4,00	4,00	4,00	4,00

Keskiarvot 1 - 20 pylväsdiagrammeina

Arviointikohteiden 1 - 20 kokonaiskeskiarvo

4,33

Vastausprosentti 100%

Yleisarvosana koulutuksesta

4,36

Vastausprosentti 100%

Koulutuksen kesto

liian lyhyt
0%sopiva
82%liian pitkä
18%

Taustamuuttajat sivulla 2

TUNNUS: mamu väli

KOULUTUS: Kuljetusalan perehdyttämiskoulutus maahanmuuttajil

AIKA: 12.9.2005 - 1.3.2006

OSASTO: Auto- ja kuljetusosasto

KOUL.MUOTO: amm. lisäkoul.

Vastaaja 11

Taustamuuttajat

IKÄ

Alle 18 v 0%	18 - 25 v 0%	26 - 35 v 0%	36 - 45 v 91%	46 - 55 v 9%	Yli 55 v 0%	Ei tietoa 0%
-----------------	-----------------	-----------------	------------------	-----------------	----------------	-----------------

SUKUPUOLI

Nainen 0%	Mies 91%	Ei tietoa 9%
--------------	-------------	-----------------

KOULUTUSTAUSTA

Perus/kansa 0%	Ammatillinen 9%	Ylioppilas 9%	Opistotaso 0%	Korkeakoulu 9%	Ei tietoa 73%
-------------------	--------------------	------------------	------------------	-------------------	------------------

SANALLISET PALAUTTEET
Koulutus: Kuljetusalan perehdyttämiskoulutus maahanmuuttajil

Puolen vuoden aikana voisi yhdistää koulutuksen CE-luokkaan. Olisi hyvä jos olisi enemmän aikaa esim. vaihtaa renkaat ja tehdä enemmän huoltoa.

Koulutuksen kesto on liian pitkä, mieluummin järjestää enemmän ajoharjoittelua, ja yhdistää koulutuksen linja-autokoulutukseen. Voisi olla hyvä jos koulussa olisi elintarvikekioski.

Minun mielestä kaikki oli hyvää.

Minun mielestä JAKK on tosi erinomainen koulu. JAKK on antanut meille kaikkia opiskelu mahdollisuuksia.

JAKKissa oli ihan hyvä, mutta ei tarvita TAKKissa kieliopiskelua, koska kaikki osaavat suomen kielen hyvin.

Olisi hyvä trukissa tarpeeksi kaasu.

Mamu kurssi oli hyvä, mutta ne jotka haluavat opiskella eivät tule toisia häiritsemään ja valita aina "ei ymmärrä" ja "tänään vaimo sairas, ja lapset sairaana".

Ei riitä harjoitus koulutuksen aikana.

Liite 2.

		Maanantai		Tiistai		Keskiviikko		Torstai		Perjantai	
		12.8.	13.8.	14.8.	15.8.	16.8.	17.8.	18.8.	19.8.	20.8.	21.8.
Kokoukku											
Kursseja											
Mamu	Koulutuksen alaisuus klo 10.00		Kuorma-autokaluisto / tuukki esittely								
Luokka	Timo Hyvönen		Markus Välimä								
Mamu	Hops laadinta		Harjoittelu								
Luokka	Timo Hyvönen		Markus Välimä								
Mamu		19.9.	20.9.	21.9.	22.9.	23.9.					
Luokka	Takk		Takk		Takk	Asontipäivä					
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											
Luokka											
Mamu											

MAMU 12.9.2005

LUKUJÄRJESTYS

		Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai	
Kurssi	Aihe	JAKK	JAKK	JAKK	JAKK	JAKK	
Mamu	Opett	ATR-koulutus	ATR-koulutus	Yhteisö ja asiakaspalvelu	Laki- ja liikennemerkki- ja Teoriakoeharjoitus	Laki- ja liikennemerkki- ja Teoriakoeharjoitus	21.10.
Wko 42	Luokka		Suunnistus		Erkki Hyynen	Erkki Hyynen	
	Aihe	Minna Lampi	Seija Ilkka	Matti Heikonen			
	Opett						
	Luokka						
		24.10.	25.10.	26.10.	27.10.	28.10.	
Kurssi	Aihe	TAKK	TAKK	TAKK	Ajo-opetus	Ajo-opetus	
Mamu	Opett				3 kouluttajaa	3 kouluttajaa	
Wko 43	Luokka				salaatti, getsi ja Yd-aijo	salaatti, getsi ja Yd-aijo	
	Aihe						
	Opett						
	Luokka						
		31.10.	1.11.	2.11.	3.11.	4.11.	
Kurssi	Aihe	JAKK	JAKK	JAKK	JAKK	JAKK	
Mamu	Opett	Teoriakoeharjoitus	Teoriakoeharjoitus	Teoriakoeharjoitus	Kuljetustekniikka	Kuljetustekniikka	
Wko 44	Luokka	Timo Hyönen	Timo Hyönen	Timo Hyönen	Timo Hyönen	Timo Hyönen	
	Aihe						
	Opett						
	Luokka						
		7.11.	8.11.	9.11.	10.11.	11.11.	
Kurssi	Aihe	JAKK	JAKK	JAKK	JAKK	JAKK	
Mamu	Opett	Toimintatapaohjelmat	JAKK aloitus klo 12.00	Reak	Reak	Reak	
Wko 45	Luokka	Sidonia ja Jassus	Timo Hyönen	Timo Hyönen	Timo Hyönen	Timo Hyönen	
	Aihe						
	Opett						
	Luokka						
		14.11.	15.11.	16.11.	17.11.	18.11.	
Kurssi	Aihe	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK	
Wko 46	Opett						
	Luokka						
	Aihe						
	Opett						
	Luokka						

MAMU 12.9.2005

LUKUJÄRJESTYS

Luokkakurssi	Aihe	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
Mamu vko 47	Aihe	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 48	Aihe					
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 49	Aihe	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 50	Aihe	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK	TAKK
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 51	Aihe	Ajoneuvo	Ajoneuvo	Ajoneuvo	Tuokkeena	Tuokkeena
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 52	Aihe	Työharjoitus	Työharjoitus	Työharjoitus	Työharjoitus	Työharjoitus
	Opett	Minna Lampi	Minna Lampi	Minna Lampi	Minna Lampi	Minna Lampi
	Luokka					
Mamu vko 53	Aihe					
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 54	Aihe					
	Opett					
	Luokka					
Mamu vko 55	Aihe					
	Opett					
	Luokka					

MAMU 12.9.2005

LUKUJÄRJESTYS

		Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
Lokaku		28.12	27.12	28.12	29.12	30.12
Kurssi	Aihe	Tapaninpäivä	Trukkiharjoitus	Trukkiharjoitus	Trukkiharjoitus	Trukkiharjoitus
Mamu vko 52	Opett.		Sidonia ja lastaus	Sidonia ja lastaus	Sidonia ja lastaus	Sidonia ja lastaus
	Luokka		Erkki Hyörynen	Erkki Hyörynen	Erkki Hyörynen	Erkki Hyörynen
	Aihe					
	Opett.					
	Luokka					
Kurssi	Aihe	21.2005	3.1	4.1	5.1	6.1
Mamu vko 1	Opett.	EAI	Ajoneuvotekniikka	Ajoneuvotekniikka	EAI	Loppipäivä
	Luokka	Kristiina Vanha-Viljakoski	Martus Kattelus	Martus Kattelus	Kristiina Vanha-Viljakoski	
	Aihe					
	Opett.					
	Luokka					
Kurssi	Aihe	9.1	10.1	11.1	12.1	13.1
Mamu vko 2	Opett.	ADR	ADR	ADR	ADR	
	Luokka	Timo Hyörynen	Timo Hyörynen	Timo Hyörynen	Timo Hyörynen	
	Aihe					
	Opett.					
	Luokka					
Kurssi	Aihe	18.1	17.1	18.1	19.1	20.1
Mamu vko 3	Opett.	Huoltoharjoitukset	Huoltoharjoitukset	Ajohanjoittelu	Ajokoe	Ajokoe
	Luokka	Sidonia ja lastaus	Sidonia ja lastaus			
	Aihe					
	Opett.					
	Luokka					
Kurssi	Aihe	23.1	24.1	25.1	26.1	27.1
Mamu vko 4	Opett.					
	Luokka					
	Aihe					
	Opett.					
	Luokka					

Liite 3

MONIKULTTUURISUUS

TAOKK

Hanna Ilola

KUKA ON MAAHANMUUTTAJA?

- SIIRTOLAINEN – pysyvä muuttaminen, toimeentulon hankkiminen
- PAKOLAINEN – perusteltu aihe joutua kotimaassaan vainotuksi (YK:n pakolaissopimus)
- TURVAPAIKANHAKIJA – pyytänyt suojaa ja oleskeluoikeutta
- PALUUMUUTTAJA

MAAHANMUUTTAJIEN MÄÄRÄ

- SUOMESSA OLI V. 2004 ULKOMAAN KANSALAISIA 108 620
- 2 % VÄESTÖN MÄÄRÄSTÄ
- PAKOLAISIA VASTAANOTETTU 23 500

SUURIMMAT RYHMÄT

Venäjä	24 830	
Iso-Brit.	2 636	
Yhdysvallat	2 090	
Viro	13 905	
Saksa	2 589	
Bosnia- Hertsegovina		1 655
Ruotsi	8 233	
Iran	2 568	
Somalia	4 682	
Kiina	2 549	
Jugoslavia	840	
Irak	3 444	
Turkki	2 358	
ent. Neuvostoliitto		226
Serbia- Montenegro	3 324	
Thaimaa	2 281	

(30.11.2004 VRK)

Lähde**OPPILAAT/OPISKELIJAT****Ulkomaan kansalaisia/vieraskielisiä**

Perusopetuksessa	15 400
Lukiokoulutuksessa	1 820
Kansanopistojen maahanmuuttajakoulutus	540
Valmistavassa koulutuksessa (amm.)	880
Ammatillisessa peruskoulutuksessa	4 400
Aikuisten amm. lisäkoulutuksessa	810
Yliopistoissa	4 200
Ammattikorkeakouluissa	3 130

**Lisäksi aikuislukioissa ja kansalaisopistoissa opiskelee
ulkomaan kansalaisia**

30.12.2004 Tiedot koottu eri lähteistä

**9. -LUOKAN OPPILAAT JA YHTEISHAKU
2003 ja 2004
(ÄIDINKIELI MUU KUIN SUOMI
TAI RUOTSI)**

2004	2003	
ikäluokka	1539	1836
haki	1462 (95%)	1753 (95%)
valittiin	1197 (78%)	1264 (69%)
lukio	41%	34%
amm.	37%	34%

(valitsematta v. 2003 **265** ja v. 2004 **489** hakijaa)

Vertailuna kaikki oppilaat

	2003	2004
ikäluokka	60 801	63 435
haki	59 406 (98%)	62 449 (98%)
valittiin	56 348 (93%)	58 090 (92%)
lukio	54 %	52 %
amm.	39 %	39 %

(valitsematta v.2003 **3058** ja v.2004 **4359** hakijaa)

Kaikki % -luvut laskettu päättöluokkalaisten (9.I.) määrästä = ikäluokka

Maahanmuuttajien koulutuksen tavoitteena on antaa Suomeen muuttaville valmiuksia toimia tasavertaisina jäseninä suomalaisessa yhteiskunnassa

- yhtä hyvät mahdollisuudet koulutukseen kuin muille kansalaisille
- Suomessa vakinaisesti asuvalla oppivelvollisuusikäisellä (7–17-vuotiaalla) maahanmuuttajalla on oikeus samaan peruskoulutukseen kuin suomalaisillakin.

Aikuisten maahanmuuttajien työelämässä tarvitsema koulutus sekä jo hankitun ammattitaidon säilyminen pyritään turvaamaan

- ulkomailla suoritetut tutkinnot, opinnot ja työkokemus pohjana koulutuksen suunnittelulle ja täydentämiselle Suomessa**
- kaikenikäisille maahanmuuttajille järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta**
- oman äidinkielen ja kulttuuri-identiteetin säilyttämisen tukeminen**

MAAHANMUUTTAJIEN AMMATILLINEN JA AMMATTIIN OHJAAVA KOULUTUS

- KOTOUTUMISKOULUTUS
 - KIELELLISET, KULTTUURISET, YHTEISKUNNALLISET JA ELÄMÄNHALLINTAAN LIITTYVÄT VALMIUDET
 - JOKAPÄIVÄISEN ELÄMÄN TILANTEET, TYÖELÄMÄSSÄ TOIMIMINEN, JATKO-OPINNOT, SUOMALAISEN YHTEISKUNNAN JÄSENYYS

AMMATILLINEN JA . . .

- KOTOUTUMISKOULUTUS...
 - ALKUKARTOITUS, LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON OPINNOT, SUOMEN/RUOTSIN OPINNOT, TYÖELÄMÄÄN JA KOULUTUKSEEN OHJAAVAT OPINNOT
 - LAAJUUS N. 40 OV
 - USEIN TYÖVOIMAPOLIITTISTA KOULUTUSTA
 - KURSSIT, TYÖPAJAT...
- AMMATILLISEEN PERUSKOULUTUKSEEN VALMISTAVA KOULUTUS
 - OPETUSSUUNNITELMAN PERUSTEET, PAIKAT JÄRJESTÄMISLUVISSA, LAAJUUS 20 – 40 OV
 - KIELELLISET JA MUUT VALMIUDET AMMATILLISIIN OPINTOIHIN SIIRTYMISTÄ VARTEN

- AMMATILLINEN KOULUTUS
 - MAAHANMUUTTAJAOPISKELIJAN ERITYISTARPEIDEN HUOMIOONOTTAMINEN
 - OMAT RYHMÄT TAI INTEGROITUNEET RYHMÄT

YHDENVERTAISUUS KOULUTUKSESSA

- Suomessa on voimassa yhdenvertaisuuslaki (L21/2004). Sen tarkoituksena on turvata ja edistää yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa. Laissa kielletään ikään, etniseen ja kansalliseen alkuperään, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, terveydentilaan, vammaisuuteen sekä sukupuoliseen suuntautumiseen perustuva syrjintä. Lakia sovelletaan työelämän lisäksi myös koulutukseen.

SYRJINNÄN RISKITILANTEITA OPPILAITOKSESSA

- moniperustainen syrjintä – opiskelija kuuluu useampaan vähemmistöryhmään

- erityisopetuksen tarpeessa olevat

- pääsykokeisiin liittyvät kysymykset
 - suomen kielen taito ja sen testaaminen
 - pääsykoemaksut
- **oikeus omaan identiteettiin?**
- **opiskelu oppilaitoksessa**
 - riittävät tukitoimenpiteet
 - ongelmiin puuttuminen
 - opinto-ohjauksen riittävyys
 - hyväksiluvut esim. ulkomaalaiset tutkinnot
 - työssäoppiminen
 - oppilaitoksen jolt
 - näyttötilanteet
 - Espoon seudun koulutuskuntayhtymän Yhdenvertaisuussuunnitelma

LINKKEJÄ

- www.mol.fi/mol/fi/04_maahanmuutto/index.jsp
- www.yhdenvertaisuus.fi
- www.join.fi
- www.alli.fi
- www.rasmus.fi
- www.tsl.fi
- www.ymmarraks-saa.fi
- www.edu.fi
- info2.info.tampere.fi/eta/mamu/